

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT

શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩થી અમલમાં આવનાર

એમ. એ.- ૧ (EXT.)નું પ્રશ્નપત્ર પ્રારૂપ.

પ્રશ્નપત્ર -૧

કુલ ગુણ - ૧૦૦

સંસ્કૃત લલિત સાહિત્ય - મહાકાવ્ય, નાટક

શ્રીહર્ષવિરચિતમ્ - નૈષધીયચરિતમ્ - સર્ગ - ૧

ભવભૂતિવિરચિત ઉત્તરરામચરિતમ્

પ્રશ્ન -૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૨	(અ) અનુવાદ કરો. (૪ માંથી ૨) (Unit-2 &3)	૦૮
	(બ) અનુવાદ કરો. (૨ માંથી ૧) (Unit-4)	૦૪
	(ક) સસંદર્ભ સમજાવો. (૩ માંથી ૨) (Unit-2 to 4)	૦૮
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

પ્રશ્નપત્ર -૨

કુલ ગુણ - ૧૦૦

વૈદિક સાહિત્ય

કૃતિ : ઋગ્વેદ, સામવેદ અ.- ૨૧ ખંડ -૧, અથર્વવેદ,

યજુર્વેદ - રુદ્રાષ્ટાધ્યાયી અધ્યાય - ૧૬, શુન:શેષાખ્યાન, કઠોપનિષદ

પ્રશ્ન -૧	(અ) સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો. (૩ માંથી ૨) (Unit-5)	૧૦
	(બ) ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૧૦
પ્રશ્ન -૨	(અ) ઋચા અનુવાદ સહિત સમજાવો. (૨ માંથી ૧) (Unit-1)	૦૪
	(બ) મંત્ર સાનુવાદ સમજાવો. (૨ માંથી ૧) (Unit-2)	૦૪
	(ક) રુદ્રાષ્ટાધ્યાયીનો મંત્ર સમજાવો. (૨ માંથી ૧) (Unit-4)	૦૪
	(ડ) મંત્ર સાનુવાદ સમજાવો. (૨ માંથી ૧) (Unit-5)	૦૮
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

P. M. Patel
24-06-22

પ્રશ્નપત્ર - ૩

કુલ ગુણ - ૧૦૦

ભારતીય દર્શન પરિચય

કૃતિ શ્રીપાતંજલયોગદર્શનમ્ નિયતાંશ સાધનપાદ, મનુસ્મૃતિ અધ્યાય-૩

પ્રશ્ન -૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૨	(અ) સૂત્ર સમજાવો (૪ માંથી ૨) (Unit-2 & 3)	૧૦
	(બ) સાનુવાદ સમજાવો (૪ માંથી ૨) (Unit-4 & 5)	૧૦
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

પ્રશ્નપત્ર - ૪ (A)

કુલ ગુણ - ૧૦૦

અલંકારશાસ્ત્ર

ભરતવિરચિત નાટ્યશાસ્ત્ર,

દંડીવિરચિત કાવ્યાદર્શ, વામન વિરચિતમ્ કાવ્યાલંકારસૂત્રવૃત્તિ

પ્રશ્ન -૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૨	(અ) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (૨ માંથી ૧) (Unit-1 & 2)	૦૫
	(બ) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (૪ માંથી ૨) (Unit- ૩ & ૪)	૧૦
	(ક) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (૨ માંથી ૧) (Unit-5)	૦૫
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

પ્રશ્નપત્ર - ૪ (B)

કુલ ગુણ - ૧૦૦

વેદાંતશાસ્ત્ર બ્રહ્મસૂત્રશાંકરભાષ્યમ્ - સ્મૃતિપાદ,

આત્મબોધ , ગૌડપાદ કારિકા

પ્રશ્ન -૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૨	(અ) સાનુવાદ સમજાવો. (૪ માંથી ૨) (Unit-2)	૦૬
	(બ) કારિકા સાનુવાદ સમજાવો. (૪ માંથી ૨) (Unit-4)	૦૬
	(ક) ગદ્યખંડ સાનુવાદ સમજાવો. (૩ માંથી ૨) (Unit-1)	૦૮
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

P. M. Patel

24-06-22

પ્રશ્નપત્ર -૪ (C)

કુલ ગુણ - ૧૦૦

કૃતિ : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ-આચારાધ્યાય: (મિતાક્ષરા સહિત),પ્રાયશ્ચિત્ત અધ્યાય:

પ્રશ્ન -૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૨	સાનુવાદ સમજાવો. (૬ માંથી ૪) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

પ્રશ્નપત્ર -૫

કુલ ગુણ - ૧૦૦

કૃતિ : શ્રીમદ્ ભાગવતપુરાણ, રામાયણ અયોધ્યાકાંડ, મહાભારત - વિરાટપર્વ

પ્રશ્ન -૧	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૨	(અ) સાનુવાદ સમજાવો. (૫ માંથી ૩) (Unit-1 to 3)	૧૨
	(બ) સાનુવાદ સમજાવો. (૩ માંથી ૨) (Unit-4 to 5)	૦૮
પ્રશ્ન -૩	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૪	જનરલ અથવા જનરલ (Unit-1 to 5)	૨૦
પ્રશ્ન -૫	ટૂંકનોંધ લખો. (૪ માંથી ૨) (Unit-1 to 5)	૨૦

D. M. Patel
24-06-22

VEER NARMAD SOUTH GUJARAT UNIVERSITY, SURAT

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३थी अमलमां आवनार

अेम. अे. संसुकृत - ढाई - १ नु अेल्यासकड (EXTERNAL)

ढेडर - १

संसुकृत लललत साहित्य डहाकाव्य अने नाटक

कुल गुण - १००

श्रीहर्षविरचितडु - नैषधीयचरितडु - (सर्ग १), डवडुडुविरचित उत्तररामचरितडु

उद्देशः संसुकृत डहाकाव्युना विशेष तत्वुनु अन्वेषण करी ढरियथ आढवु.

Unit-I : कवि श्रीहर्ष ढरियथ - ङुवन-कवन- सडुडु, डुल्युंकन, कवि डवडुडु ढरियथ - ङुवन-कवन- सडुडु, नाटुडु उडलव, विकास, कृति ढरियथ, डुल्युंकन (२०)

Unit-II : श्रीहर्षविरचितडु - नैषधीयचरितडु - (सर्ग १) श्रलुक १ थी ॡ० (२०)

Unit-III : श्रीहर्षविरचितडु - नैषधीयचरितडु - (सर्ग १) श्रलुक ॡ१ थी ॡ२ (२०)

Unit-IV : डवडुडुविरचित उत्तररामचरितडु अंक - १, २, ३, ॡ (२०)

Unit-V : डवडुडुविरचित उत्तररामचरितडु अंक - ॡ, ॢ, ॣ (२०)

अेल्यासना डुद्दुअु :

डहाकाव्यनी उतुडुडु अने विकास, ढदुडुकाव्यना ढुरकारु, डहाकाव्यना लकुषणु, नैषधुचरितनु डहाकाव्य तरीके डुल्युंकन, कृतिअुनुनी साहित्यिक विशेषताअु, कृतिअुनुनु सर्वांगी विवेचन, श्री हर्षनी कविगत विशेषताअु तथा संसुकृत डहाकाव्यकुषुतुरे ढुरडान, कृतिलकुषी विवेचन, कवि डवडुडु ढरियथ, उत्तररामचरितडु कृतिनी साहित्यिक विशेषता.

संडर्लु गंथु :-

१ नैषधीयचरितडु - आचार्य शेषराजशडुडुडुगी, कुुखडुडुडु, वाराणसी

२ Indian Kavya Literature - A. K. Warder, Delhi.

३ History of Sanskrit Literature - A. B. Keith

ॡ A New History of Sanskrit Literature - Krishna Chaitanya

ॡ संसुकृत डहाकाव्य की ढरडुडुडुडु - कुेशवराम डुसलगांवकर

ॢ नैषध ढरिशीलन - डुु. चणुडुकाढुरसाडु शुकुल

ॣ उत्तरराम चरितडु - P.V.Kane

ॡ उत्तरराम चरितडु - G. K. Bhatta - सुरत 65

R. M. Patel

२ॡ-०ॢ-२२

श्रीशुद्धिर्ष- २०२२-२३ श्री अमलमां अमावसा
अम. अ. संस्कृत - पार्ट - १ नो अल्यासकम (EXTERNAL)

पेपर - २ वैदिकसाहित्य

कुल गुण - १००

ऋग्वेद -मंडल - ७, सामवेद अ. २१ पहलो खंड, अथर्ववेद,

यजुर्वेद - रुद्राष्टाध्यायी अध्याय - १६, शुनःशेपाख्यान, कठोपनिषद्,

उद्देशः वेदोन्नो प्रचार-प्रसार तथा वैदिक साहित्यनी विशेषताओन्नो परिचय आपवो. वैदिक वाङ्मय अने ललित संस्कृत वाङ्मय वच्ये सेतु स्थापित करवो.

Unit-I : ऋग्वेद -मंडल - ७ सूक्त - १ थी ६, १८, ३३, ३५, ५०, ५४, ५५, ८३ (२०)

Unit-II : अथर्ववेद - (१) अपां भेषज्यसूक्त १.४ (२) राष्ट्रसंवर्धनसूक्त १.२९ (२०)

(३) शालानिर्माणम् सूक्त ३.१२ (४) स्वराज्ये पुनः स्थापनम् सूक्त ३.३

(५) वनस्पति सूक्त ३.१८ (६) सत्यानृत समीक्षक वरुणः सूक्त ४.१६

(७) सर्पविषनाशनं सूक्त ५.१३

Unit-III : सामवेद अ. २१ पहलो खंड ऋचा १ थी २७ (इन्द्र स्तुति) (२०)

सामवेद - गानप्रधान ग्रंथ तरीके, सामवेद - संगीतनी उत्पत्तिनुं मूण, चार प्रकारनां गान, चार प्रकारना पाठ.

Unit-IV : यजुर्वेद - रुद्राष्टाध्यायी अध्याय - १६ अतरेयब्राह्मण - शुनःशेपाख्यान (२०)

Unit-V : कठोपनिषद् , संस्कृत निबंध (२०)

अल्यासना मुद्दाओ :

ऋग्वेद, अथर्ववेद, सामवेदना सूक्तोन्नो विवेचनात्मक अल्यास, वैदिक सूक्तोन्नो दर्शन - महत्व, वैदिक सूक्तोमां निहित विज्ञान, नीति, तत्वज्ञान, समाजदर्शन, छतिहास वगैरे. संगीतनी उत्पत्तिना मूण रूप सामवेदोन्नो परिचय, विशेषता. वैदिक व्याकरण, वैदिक छंद वगैरेन्नो परिचय.

संदर्भ ग्रंथो :-

१ Rigveda-H. D. Velankar, Vadika Samshodhana Mandal, Pune' 65.

२ Hymens of the Atharvavda - M, Bloomfield MBRD. - Delhi'64.

३ अथर्ववेद संहिता - विधि - भाषा - भाष्य (प्रथम विभाग)- आ. विष्णुदेव पंडित, वेदप्रकाशन समिति अमदावाड.

४ सामवेद ब्राह्मण - भाषा - भाष्य (प्रथम विभाग)- आ. विष्णुदेव पंडित, वेदप्रकाशन समिति अमदावाड.

५ सामवेद संहिता - पं. राम स्वरूप शर्मा गौड. यौजम्भा, वाराणसी.

६ वशिष्ठ ऋषिनुं दर्शन (ऋ. मं. ७) डॉ. अ. डी. शास्त्री

७ ऋग्वेद भाष्य - भूमिका - जगन्नाथ पाठक, वाराणसी

८ वैदिक साहित्य और संस्कृति - बलदेव उपाध्याय.

९ यजुर्वेदशतपथभाषा - भाष्य - द्वितीय विभाग - आ. विष्णुदेव पंडित, वेदप्रकाशन समिति अमदावाड.

१० Thirteen Principal Upanisads - राधाकृष्णन्

११ यजुर्वेद - ज्ञानेश्वराचार्य - आर्यसमाज रोजड.

R M Patel
24-06-22

કૃતિ શ્રીપાતંજલયોગદર્શનમ્ નિયતાંશ સાધનપાઠ, મનુસ્મૃતિ અધ્યાય-૩

ઉદ્દેશ: ભારતીય દર્શનોમાં યોગદર્શન મહત્વનું છે. તેનો સંબંધ પ્રત્યેક નાના-મોટા માનવ સાથે છે. આ યોગ દર્શન ઈંદ્રલોક અને પરલોક બંનેમાં સફળતા મેળવવાના ઉપાયો શીખવે છે. આ ઉપાયોને અહીં યોગના અંગ કહેવામાં આવ્યા છે. આવા અંગો આઠ છે. આ આઠેય અંગોથી વિદ્યાર્થી પરિચિત થાય અને ભારતીય દર્શનની મહત્તાને સમજતો થાય તથા વિદ્યાર્થીને ભારતની પ્રાચીન સામાજિક સંસ્થાઓ, રાજ્યનૈતિક બાબતો તથા આર્થિક પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આપવો. તથા આધુનિક ન્યાય વ્યવસ્થા ઉદ્દગમનો પરિચય કરાવવો. ધર્મશાસ્ત્રનો અભ્યાસ આધુનિક સમયે પણ આવશ્યક છે તે બતાવવું. સ્મૃતિ સાહિત્યનો પરિચય આપવો તેવા ઉદ્દેશ સાથે આ પાઠ્યક્રમ વિચારવામાં આવ્યો છે

Unit-I : ષડ્દર્શન તથા ધર્મશાસ્ત્રનો પરિચય -કર્તાનું જીવન અને કૃતિઓનો પરિચય (૧૩)

Unit-II : શ્રીપાતંજલયોગદર્શન નિયતાંશ સાધનપાઠ સૂત્ર ૧ થી ૨૪ સૂત્ર (૧૨)

Unit-III : શ્રીપાતંજલયોગદર્શન નિયતાંશ સાધનપાઠ સૂત્ર ૨૫ થી ૫૫ સૂત્ર (૧૩)

Unit-IV : મનુસ્મૃતિ અધ્યાય-૩

Unit-V : મનુસ્મૃતિ અધ્યાય-૩ (૧૨)

અભ્યાસના મુદ્દાઓ :

વૈદિક દર્શનોનો પરિચય, દર્શનશાસ્ત્રમાં યોગદર્શનનું સ્થાન, યોગસૂત્રના રચયિતા, તેમનો સ્થિતિકાળ, યોગના આઠ અંગોનો પરિચય, યોગસૂત્રના અર્થઘટનો, યમાદિનું સ્વરૂપ, ઈશ્વરનું સ્વરૂપ, કલેશ અને વૃત્તિઓનું સ્વરૂપ તથા મનુસ્મૃતિના વિષયો વગેરે.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

૧ યોગદર્શનમ્ ગુજરાત અનુવાદ સં.સ્વામી સત્યપતિ, દર્શન યોગ, મહાવિદ્યાલય, રોજડ
૨ પતંજલિના યોગસૂત્રો સં.રામકૃષ્ણ ટી.વ્યાસ, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી ગાંધીનગર.

૩ History of Dharmashastra - Vol. I to IV - P. V. Kane.

૪ History of Dharmashastra - P.V.Kane

૫ ધર્મશાસ્ત્ર કો વિજ્ઞાનેશ્વર કી દેન- રાધેશ્યામ શુક્લ, પ્રતિમા પ્રકાશન, દિલ્હી.

૬ મનુસ્મૃતિ - ડૉ. સુરેન્દ્રકુમાર, વિજયકુમાર ગોવિંદરામ હાસાનન્ટ, દિલ્હી ૧૧૦૦૦૬

૭ મનુસ્મૃતિ - (સંપા) કદ્મલ્લુક મદ્દ, મોતીલાલ બનારસીદાસ દિલ્હી, 1983.

R M Patel
24-06-22

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३थी अमलमां आवनार

अेम. अे. संसुकृत - ढाई - १नो अलुथसकडड (EXTERNAL)

ढेढर - ॡ (A) अलंकर शासुत

कुल गुण - १००

कुतल : डरतवलरकलत नलतुडशलसुत, दंडीवलरकलत कलवुडलदरुश, वलडनवलरकलत कलवुडललंकलरसुतुरवृतल

कुदेश: संसुकृत नलतकुनो कुदुडड, वलकलस तथल नलतुडनी वलडेशतलओनो डरलरडड कुरलववु. नलतुडशलसुतनल सलकुलंतु वलवलड सलहलतुडडुरकलरनल सलहलतुडक वलवुेडन डलडे कुडलल कुडतुडुगी थलड अे डुरकलरे अलुथलस कुरलववु.

Unit-I : डरतवलरकलत नलतुडशलसुत अडुडलड - १ (२०)

Unit-II : डरतवलरकलत नलतुडशलसुत अडुडलड - २ (२०)

Unit-III : दंडीवलरकलत कलवुडलदरुश - डुरथड डरलकुडेद - शुरुलुक १ थुी ॡॡ (२०)

Unit-IV : दंडीवलरकलत कलवुडलदरुश - डुरथड डरलकुडेद - शुरुलुक ॡॢ थुी १०ॡ (२०)

Unit-V : वलडनवलरकलत कलवुडललंकलरसुतुरवृतल:- शलरीरलधलकुरण अडुडलड - १, २, ३ (२०)

अलुथलसनल डुदलओुी :

कुडलवु वुडलडुडल, डुरतुडओन, हेतु, गुण, रीतल, अलंकर कुेशुतुरे डलडडह तथल दंडीनुं डुरदलन, अलंकरशलसुतनो कुतलहलस, अलंकर शलसुतनुं डुण तथल तेनो वलकलस.

अलंकर शलसुत, वुडलडुडल, संडुरदलओुी, डुरवतुडकुी, नलतुडशलसुतनो कुदुडड अने वलकलस, नलतुडनी कुतुडतुतलनल सलकुलंतु, नलतुडनल डुरकलरुी, लकुषणुी, डुरतुडओन, कथलवसुतुनल डुरलेदुी, नलतुक-नलतुडकल डुरलेदुी, नलतुडडुडल अंगुी वललरलणुल, नलतुडशलसुतनुं डुरदलन,

संदर्ल कुंतुी :-

१ नलतुडशलसुत' - डरतडुनल - Dr. N. P. Unni. '98

२ Glimpses of Indian Poetics - A Comparative Study.

३ Types of Sanskrit Drama - Dr. Mankad

ॡ डरतुडी कलवुडशलसुत कुी डुडलकल - डुु. नगुनुदुर, दललुुी

ॡ नलतुडशलसुत कल इतलहलस - डुु. डलरसनलथ दुवलवुी, कुुीखडुडल, वलरलणसुी.

ॢ Nattyashastra -Ed. By R.S.Nagar - Primal Publication, Delhi.

ॣ Sanskrit Poetics - Cultural Heritage of India Vol-5 Gaurinath Shastri

। कलवुडलदरुश :- डुु.रलडकुनुदुर डलशुर, कुुीखडुडल, वलरलणसुी.

॥ कलवुडललंकलर सुतुरवृतुतल: - गंगलनलथ ओ. नवुी दलदुुी.

१० डरतुडी कलवुडशलसुत कुी डुडलकल - डुु. नगुनुदुर, दललुुी, '63

११ History of Sanskrit Poetics - P. V. Kane.

१२ अलंकर शलसुत कुी डुरडुरल - रलकुवडुश सलहलड, कुुीखडुडल, वलरलणसुी.

१३ सलहलतुड शलसुत - डुलदुेव कुडलधुडलड.

१ॡ रीतलशलसुत कुे डुरतलनलधल अलकलरुडु - डुु. डलनवुनुदुर डलठक, दललुुी.

R M Patel
१ॡ-०ॢ-११

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३थी अमलमां आवनार

अम. अ. संस्कृत - पार्ट - १ नो अल्यासकम (EXTERNAL)

पेपर - ४ (B) वेदान्त शास्त्र

कृति : ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यम् - स्मृतिपाद, आत्मबोध , गौडपाद कारिका कुल गुण - १००

उद्देश: भारतना भव्य तत्वज्ञाननी परंपरानो परिचय कराववो. तत्वज्ञाननी परंपराना आदि गुरु शंकराचार्यना सिद्धांतोनी परिचय कराववो.

Unit-I : ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यम् - स्मृतिपाद अधिकरण - १ थी १३ (२०)

Unit-II : आत्मबोध श्लोक - १ थी ४३ (२०)

Unit-III : आत्मबोध श्लोक - ४४ थी ५८ (२०)

Unit-IV : गौडपाद कारिका - प्रथम प्रकरण - आगम प्रकरण, द्वितीय प्रकरण - वैतथ्य प्रकरण (२०)

Unit-V : गौडपाद कारिका - तृतीय प्रकरण - अद्वैत प्रकरण, चतुर्थ प्रकरण - अलातशान्ति प्रकरण (२०)

अल्यासना मुद्दाओ :

ब्रह्मसूत्र - रचना - स्वरूप, सूत्र - भाष्य - अधिकरणनां लक्षणो, ब्रह्मसूत्रनां नाम - प्रयोजन - विषयवस्तु - भाष्यकारो - पूर्वाचार्यो - समय, शांकर वेदान्तनां मुख्य सिद्धांतो तथा स्मृतिपादना अल्यासकीय विषयो, आत्मबोध अने गौडपाद कारिकाणा विषयो वगैरे

संदर्भ ग्रंथो :-

१ ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यम् - 'ब्रह्मतत्त्वविमर्शिनी' हिन्दी व्याख्या सहित, व्याख्याकार स्वामी हनुमानदासजी, षट्शास्त्री, यौगंध्या विद्यालय, वाराणसी, १९५४.

२ ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यम् - स्मृतिपाद, गुजराती भाषांतर, प्रस्तावना टिप्पण साथे - संपादक डॉ. बालकृष्ण मो. धुव, भावनगर, १९५८. स्मृतिपाद, गुजराती भाषांतर, प्रस्तावना टिप्पण साथे - संपादक डॉ. बालकृष्ण मो. धुव, भावनगर, १९५८.

३ ब्रह्मसूत्र शांकरभाष्यानुवाद - गुर्जरगिरामां (प्रथम भाग) प्रज्ञेता - कमलाशंकर प्राणशंकर त्रिवेदी, गुजरात वर्नाक्युलर सोसायटी, अमदावाड, १९०७.

४ Vedanta - V.S.Ghate.

५ History of Early Vedanta philosophy - Hajime nakamura-Motilal Banarasidas.

६ आत्मबोध - सम्पादन - डॉ. हंसाबेन परमार, PRISM Book, Surat, Cont. 8852917328

७ स्मृतिपाद - डॉ. पुजिताबेन देसाई, सरस्वती पुस्तक भंडार, अमदावाड.

८ गौडपाद - अक समीक्षात्मक अध्ययन - डॉ. अरविंद जोषी, ए.गु. प्राध्यापक पुस्तक प्रकाशन सहकारी मंडली लि. सुरत-१९८४.

९ मांडूक्य उपनिषद् :- अनुवादक व्याख्याकार स्वामी प्रज्ञवतीर्थ, सस्तु साहित्यवर्धक कार्यालय, ठे. भद्र पासे, अमदावाड.

P. M. Patel
24-06-22

શૌકા શિક્ષક વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩ વી અમલમાં આવનાર
એમ. એ. સંસ્કૃત - પાર્ટ - ૧ નો અભ્યાસક્રમ (EXTERNAL)

પેપર -૪ (C) ધર્મશાસ્ત્ર

કૃતિ : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ-આચારાધ્યાય: (મિતાક્ષરા સહિત), પ્રાયશ્ચિત અધ્યાય:

કુલ ગુણ - ૧૦૦

ઉદ્દેશ: પ્રાચીન ભારતીય સામાજિક, રાજનૈતિક, આર્થિક તથા ન્યાય સૂચક પરંપરાઓનો પરિચય કરાવવો. ધર્મશાસ્ત્ર અને નીતિશાસ્ત્રનો આધુનિક સમાજ સાથેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરવો. ધર્મશાસ્ત્રીય સિદ્ધાંતોનો કૃતિ દ્વારા પરિચય કરાવવો.

Unit-I : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - આચારાધ્યાય:- ઉપોદ્ધાત પ્રકરણમ્ , બ્રહ્મચારી પ્રકરણમ્ (૨૦)

Unit-II : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - આચારાધ્યાય:-વિવાહપ્રકરણમ્ , ગૃહસ્થપ્રકરણમ્ (૨૦)

Unit-III : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - આચારાધ્યાય:-સ્નાતકધર્મ પ્રકરણમ્ , શ્રાદ્ધપ્રકરણમ્ (૨૦)

Unit-IV : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - આચારાધ્યાય:-રાજધર્મપ્રકરણમ્ (૨૦)

Unit-V : યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - પ્રાયશ્ચિત અધ્યાય: - આશૌચ પ્રકરણમ્ , યતિધર્મપ્રકરણમ્ (મૂલમાત્ર) (૨૦)

અભ્યાસના મુદ્દાઓ :

ધર્મની સંકલ્પના, ધર્મશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, ધર્મશાસ્ત્રનું વિષયવસ્તુ, મુખ્ય સ્મૃતિકારો, ટીકાકારોનો પરિચય. યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિની વિશેષતા, ધર્મશાસ્ત્રમાં યાજ્ઞવલ્ક્યનું પ્રદાન, સ્થાન, આચાર - પ્રાયશ્ચિત - અધ્યાયના સંબંધિત વિષયો વગેરે.

સંદર્ભ ગ્રંથો :-

૧ History of Dharmashastra - Vol. I to IV - P. V. Kane.

૨ Hindu law in its Sources - Ganganath - Jha.

૩ યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - મિતાક્ષરા - ડૉ. ઉમેશચંદ્ર પાંડે - चौखम्बा - ૬૭.

૪ યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ - ડૉ. ગંગાસાગર રાય - चौखम्बा प्रतिष्ठान - वाराणसी.

૫ હિન્દુ - સંસ્કૃતિ - રાધાકૃમુદ મુખર્જી.

૬ Corporate Life in Ancient India - R. G. Majumdar.

૭ Some Aspects of Hindu view of Life According to Dharmashastra Baroda Uni.'52- K. V. Rangaswami Iyengar.

R M Patel

24-06-22

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३थी अमलमां आवनार
अम. अ. संस्कृत - पाठ - १नो अल्यासक्रम (EXTERNAL)

पेपर -५

पुराण एवं इतिहास

कृति : श्रीमद् भागवतपुराण, रामायण अयोध्याकांड, महाभारत - विराटपर्व

कुल गुण - १००

उद्देश: पुराण अने इतिहासनी भारतीय संस्कृति अने समाजना दर्शन माटे आवश्यकता. पुराण अने इतिहासनी विशेषताओनो परिचय कराववो. पुराण अने इतिहासना लक्षणो धरावती मूळभूत कृतिओनो परिचय कराववो तथा परवर्ती साहित्य अने लोकजिवन पर प्रभाव बताववो.

- Unit-I** : श्रीमद् भागवतपुराण - स्कंध - प्रथम - अध्याय १ थी १९ (२०)
Unit-II : रामायण अयोध्याकांड - अध्याय १५ थी ३५ (२०)
Unit-III : श्रीमद् भागवतपुराण - चतुर्थ स्कंध - अध्याय १ थी २० (२०)
Unit-IV : महाभारत - विराटपर्व - १ - १२ अध्याय (२०)
Unit-V : महाभारत - विराटपर्व - १३ - २३ अध्याय (कीचकवधपर्व) (२०)

संदर्भ ग्रंथो :-

- १ महर्षि व्यास प्रणीतं श्रीमद् भागवतमहापुराण - प्रथम खंड - गीता प्रेस गोरखपुर
- २ Valmiki Ramayan (Vol. I to III) A. L. Gadgil, Shriramkosa Mandal, Pune
- ३ The Ramayan Tradition in Asia - साहित्य अकादमी, दिल्ली.
- ४ Bhagvat Puran, Critical Edition - K. K. Sastri.
- ५ The Bhagvat Puran - A Mythological Study, S. A. Dange.
- ६ आदिकवि वाल्मीकि - राधावल्लभ त्रिपाठी - सं. परिषद, सागर
- ७ पुराणों में इतिहास - डॉ. कुँवरकाल व्यास शिष्य, राजस्थान, सं. अकादमी, जयपुर.
- ८ पुराणविमर्श - आ. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा, वाराणसी
- ९ Epic Mythology - E. W. Hopkins.
- १० Puran - Itihas - Vimarsha - Nanavati, Delhi '98.
- ११ Ancient Indian Historical Tradition - F. E. Pargiter.
- १२ रामायण - अयोध्याकांड - पूर्वार्ध - श्री पाठ सातवलेकर, स्वाध्याय मंडल, पारडी.
- १३ महाभारत विराट पर्व - सं.डॉ. पं. श्री पाठ दामोदर सातवलेकर, स्वाध्याय मंडल, पारडी.
- १४ Studies in Mahabharat - S. P. Narang - Nag. Publication, Delhi.
- १५ Legends in the Mahabharat - S. A. Dange - Motilal Banaradas, Delhi.
- १६ महाभारत - एक समाजशास्त्रीय अनुशीलन - डॉ. नृत्युलाल गुप्त - साहित्य प्रकाशन,
- १७ Mahabharat - Critical Edition, Bhandarkar Oriental Institute, Pune.

D. M. Patel
24-06-22